چگونگی پاسخ ایران به ترور شهید فخری‌زاده باید در ابهام بماند

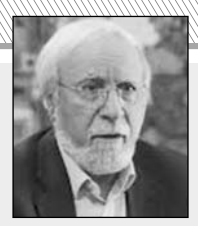

یک کارشناس مسائل بین‌الملل گفت: اگر شورای امنیت سازمان ملل مصوبه و قطعنامه قوی علیه آمران و طراحان اقدام تروریستی دولتی اخیر در ایران انجام ندهد، جمهوری اسلامی حق دارد که هر اقدامی در پاسخ به آن انجام دهد. صباح زنگنه در گفت‌وگو با ایسنا با بیان این که ترور محسن فخری زاده از دانشمندان برجسته حوزه هسته‌ای و نظامی کشـــور اتفاقی «جنایت کارانه و فاجعه آمیز» است افزود: این اقدام به دنبال دیدارهایی که مایک پمپئو با بن سلمان و نتانیاهو انجام داد روی داده است. وی گفت: البته نام این شهید چند سال است که در اسناد آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز در صحبت‌های نتانیاهو مطرح شده است و قبل از آن هم المرت درباره او صحبت کرده بود اما در این ســـالها جرات اقدام نداشتند. زنگنه با اشـــاره به اهداف سیاسی این ترور تصریح کرد: به نظر می‌آید انجام این کار در شرایط فعلی برای آن است که انتظار دارند ایران در مواجهه با آن اقدامی صورت دهد و شرایط به سمت یک جنگ منطقه‌ای و گســـترده ختم شود از این رو افراد و نیروهایی که مقدمات ورود به یک جنگ فراگیر را فراهم کردند شریک در این اقدام تروریستی هستند و باید پیامدهایش را بپذیرند. این جنایت کاران به دنبال این بوده و هستند که فضا را برای ایـــران محدود کنند و وعده‌هایی که احیانا بایدن مطرح کرده بود، این وعده‌ها را تحت الشعاع قرار دهند و بایدن را در برابر یک عمل انجام شده قرار دهند. زنگنه خاطرنشان کرد: به طور کلی معتقدم باید درباره چگونگی پاســـخ به این اقدام و گزینه‌های مدنظر، دشـــمنان و جنایت کاران را در ابهام قرار داد و این مسئله از اجرای مکافات شاید آثارش بیشتر هم باشد.

هم انتقام، هم دیپلماسی

انتشار تصاویری جدید حاکی از آن است که شهید فخری زاده جزو تیم کمک‌کننده به مذاکرات برجام بوده و این موضوع برخلاف برخی ادعاها نشان می‌دهد آن شهید مظلوم نیز مخالف دیپلماسی نبوده و اکنون نیز همزمان بایستی هم به فکر انتقام بود و هم درهای دیپلماسی را نبست

آفتاب یزد-گروه سیاسی: بعد از ترور شهید فخری زاده یکی از موضوعاتی که مطرح شـــد این بود که برخی تلاش کردند این موضوع را به گفتگو یا مذاکره با طرف‌های خارجی ارتباط دهند و به عبارتی ترور را عاملی برای برچیده شـــدن برخی گفتگوها در آینده بدانند. از ســـوی دیگر بدون تردید شـــاهد وحدت در میان همه مسئولین و جناح‌های سیاسی بوده‌ایم که این ترور باید در زمان مناســـب با پاسخی درخور همراه شود تا طرف مقابل سزای عمل خود را ببیند. در همین زمینه سردار اسماعیل کوثری جانشین فرمانده قرارگاه ثارالله سپاه پاسداران درباره چگونگی واکنش ایران به ترور دانشمند هسته‌ای تصریح کرد:«ما نمی‌توانیم احساسی با مسئله برخورد کنیم اما هیچ موقع فراموش نخواهیم کرد. انتقام این عزیزان را خواهیم گرفت، اما زمان، مکان و نوع آن مشخص نیست و دست مسئولان است که باید آن را مشـــخص کنند. مردم از مسئولان می‌خواهند که حتماً ضربه شست به آن نشان داده شود، تا از کرده خودشان پشیمان شوند.» او افزوده بود:«هرچند دانشمندان ما در بین ما نیستند اما شاگردانشان باید راه‌شـــان را با اقتدار و صلابت ادامه دهند و باید از عواملی که به طور مستقیم در این ترور ناجوانمردانه دخالت داشتند و هم از کسانی که تصمیم گیرنـــده بوده و همچنین از عاملین اجرایی انتقام گرفته شود.» به عبارت دیگر موضوع گفتگوهای آتی و محکوم کردن ترور و خواستار شدن پاسخ در عمل دو موضوع جدا از یکدیگر هستند که برخی به نظر می‌رسد تعمدا خواستار یکی شدن آن شده‌اند! یکی از موضوعاتی که از ابتدا نیز از ســـوی برخی دنبال می‌شد این بود که دانشـــمندان هسته‌ای را در مقابل تیم مذاکرات هسته‌ای قرار دهند. این درحالی است که هر دو گروه یک هدف دارند و آن هم منافع ملی است. بنابراین اگرچه در نگاه اول دانشمندان هسته‌ای و تیم مذاکرات وظایفی کاملا متفاوت دارند اما همه آنها بخشـــی از یک پیکره واحد ساختار سیاسی کشور هستند و براساس راهبردهای موجود در این ســـاختار گام برمی دارند. بعد از ترور شـــهید فخری زاده نیز برخی تـــلاش کردند که او را مقابل با هرجریانی از گفتگو نشـــان دهند. با این حال دیروز خبرگزاری ایرنا با انتشـــار عکس‌هایی اختصاصی و با تیتر «نشـــان خدمت برجام بر سینه فخر ایران» به انعکاس دیداری پرداخت که در آن رئیس جمهور به اعضای تیم برجام نشان خدمت اعطا کرده اســـت. از قرار در این جلســـه براساس آنچه «ایرنا» گفته نشان درجه دو خدمت نیز به شهید فخری‌زاده از سوی رئیس جمهور اعطا شده اســـت. موضوعی که در واقع به نظر می‌رسد به دنبال این موضوع اســـت که در اصل دســـتیابی به برجام ما دو تیم جدا از هم به نام دانشـــمندان هسته‌ای و تیم مذاکرات نداشته‌ایم بلکه یک تیم واحد در راســـتای هدفی واحد در کنار یکدیگر بوده اند. پیش از این محمود واعظی رئیس دفتر حســـن روحانی نیـــز در واکنش به ترور شهید فخری زاده و موضوعاتی که برخی افراد جناحی مطرح می‌کنند نوشـــته بود:« از نتایج عجیب این عملیات روانی غیرمسئولانه، یکی این اســـت که شهید بزرگواری که عضوی از دولت بوده و همزمان با تیم مذاکره‌کننده، به دلیل نقش‌آفرینی در توسعه و بالندگی صنعت صلح‌آمیز هسته‌ای، نشـــان درجه دو خدمت از دست رئیس‌جمهور دریافت کرده است (این مسئله به دلیل ملاحظات امنیتی در آن زمان رسانه‌ای نشد) را مخالف دولت بازنمایی می‌کنند و شهادت مظلومانه او را به برجام ربط می‌دهند» در همین زمینه فریدون عباسی رئیس سابق سازمان انرژی اتمی کشور در دولت احمدی‌نژاد نیز گفته است: «شهید فخری زاده به عنوان پشـــتیبان مذاکرات هسته‌ای فعالیت می‌کـــرد و به همراه مـــن و دیگر افراد مشـــورت‌های فنی را به تیم مذاکره‌کننده می‌داد.»

■ مهترین هدف ترور

نکته دیگری که در این زمینه باید به آن توجه داشت روندی است که حدود ۱۰ ســـال قبل نیز طی شد. در دورانی که اصولگرایان و سعید جلیلی مذاکرات را به پیش می‌بردند نیز چهار دانشـــمند هســـته‌ای ایران ترور شـــدند اما این موارد منجر به قطع مسیر گفتگو و مذاکره نشد چراکه در واقع تصمیم‌سازان بر این موضوع واقف بودند که هدف آن دانشـــمندان و هدف تیم مذاکره دارای وحدت رویه بوده اســـت. این درحالی اســـت که اکنون برخی می‌خواهند ماجرای رخ داده را به برجام و مذاکره ربط دهند و از ادامه هرگونه مســـیری که حاوی گفتگو باشد جلوگیری کنند. این استاندارد دوگانه‌ای است که برخی افراد با نگاه جناحی خود به موضوع ملی و کلان به آن توجه می‌کنند. از ســـوی دیگر بسته شدن راه گفتگو همان مسیری است که از قضا طرف مقابل به آن علاقه مند است. در همین زمینه نصرالله تاجیک کارشناس مسائل خاورمیانه می‌گوید: نتانیاهو چند هدف عمده دارد. اول اینکه در پرتو وضعیتی که برای ترامپ پیش آمده و باخت او در انتخابات، یک بازی روانی را آمریکا و رژیم صهیونیستی طراحی کردند که هم هم‌پیمانان آمریکا را دلگرم کنند و هم اجازه ندهند که ایران دست برتر را در تحولات آتی و مخصوصا در تحولات با آمریکا داشته باشد. هم‌پیمانان آمریکا الان در شوک باخت ترامپ بوده و خودشان را باخته‌انـــد. زیرا که ســـرمایه‌گذاری عظیمی کرده‌انـــد و بعد از آن امیدشان این بوده که تداوم این وضعیت، باعث تغییر رژیم شود. این آمـــال و آرزوی مثلث عبری، عربی و آمریکایی در دوران ترامپ بوده است. تلاش آنها این است که در این مدت مانده بتوانند تاثیرگذاری داشـــته باشند تا بتوانند به هدف خود برسند یا زمینه را برای تحقق آنها در دوران بایدن فراهم کنند و راهی بدون بازگشـــت جلوی پای بایدن بگذارند.» او تصریح کرد:«هدف سوم هم این است که ایران را عکس العملی کنند که اگر ایـــران در زمین آنها بازی کند، به هدف خود رســـیده اند. بنابراین تلاش می‌کنند تا با استفاده از اثر حرکات ایذایی، به جای شروع یک جنگ و تبعات سنگین، از اثرات روانی حرکات ایذایی استفاده کنند.» این کارشناس مسائل خاورمیانه تاکید کرد: «هدف آخر که مهم هم هســـت، این است که هدف ضربه زدن به امکانات فنی و مهندسی ایران نیست، چرا که دانش قابل ترور نیست بلکه گرفتن فرصت از دیپلماسی برای حل مشکلات داخلی و خارجی ایران و روابط بین ایران و آمریکاست. آنها با طراحی این طرح به دنبال آن هستند که تا جایی که می‌توانند کاری کنند که دیپلماسی بین دو کشور و حل مشـــکلات از روش‌های دیپلماتیک به دوری از جنگ و خشونت در منطقه با هدف نرسیدن ایران به اهدافش تبدیل شود.»

■ دو مسیر متفاوت

درباره نگاه‌های متفاوتی که به چگونگی رفتار ایران بعد از ترور اخیر باز می‌گردد با یک فعال سیاســـی اصولگرا گفتگو کردیم. حســـین کنعانی مقدم به «آفتاب یزد» گفت:«پرونده هســـته‌ای و موضوعات زیرمجموعه آن مانند برجام در اختیار شورای عالی امنیت ملی است و هرتصمیمی در خصوص برجام و زیرشـــاخه‌های آن شامل کاهش تعهدات یا قطع مسیر نظارت آژانس یا گفتگو درباره مسائل اختلافی همگی براساس تدبیر شورای عالی امنیت ملی مدنظر قرار می‌گیرد. بنابراین ورود برخی دیگر به این موضوعات و تلاش برای جهت دادن به مســـیرهای دیگر بدون درنظر گرفتن تصمیمات در شورای عالی امنیت ملی چندان منطقی به نظر نمی‌رسد.» او افزود:«موضوع دومی که باید مدنظر قرار گیرد این اســـت که هرتصمیمی که بنا باشد در آینده گرفته شـــود باید در مســـیر بهبود اوضاع فعلی باشدبه عبارت دیگر اگر ما تصمیمی بگیریـــم که در نتیجه آن اجماع جهانی علیه تهران شـــکل بگیرد و حتی همین میـــزان از حمایتی را که اکنون کشورهای چین و روسیه از ایران دارند را از دست بدهیم بدیهی است که تصمیم نیاز به بازتعریف داشته است. تصمیمات نباید به سمتی حرکت کند که به تشـــدید تحریم و تهدید منجر شـــود.» این فعال سیاسی اصولگرا در ادامه تاکید کرد:«مسیر انتقام و مجازات عاملان و آمران این ترورها در واقع گزینه‌ای قطعی اســـت که باید در دستور کار قرار بگیرد و برای انجام آن نیز تهران گزینه‌های مختلفی دارد که با اســـتفاده از ابزارهای خود در سراسر منطقه می‌تواند آن را اجرایی کند اما در عین اینکه پاســـخ قطعی است زمان، مکان و چگونگی آن امری است که براساس مصلحت‌های موجود مقامات بالادستی اتخاذ خواهند کرد.» کنعانی مقدم در پایان تصریح کرد:«وجود مسیر انتقام و قطعی بـــودن آن تداخلی با این ندارد که ایـــران برای منافع خود از طریـــق گفتگو نیز اقداماتی را به پیـــش ببرد. به هرحال تهران در دوره ترامپ با ســـختی‌های بسیاری حضور در برجام را حفظ کرد و هزینه‌های مختلفی را نیز متحمل شد اکنون در شرایطی که امتیازات لازم بدست نیامده است نباید به گونه‌ای رفتار شود که فرصت بازیابی این توافق و دریافت خســـارات و منافـــع را خودمان ببندیم. موضوع انتقام ترور امری قطعی است اما نباید به آن با دیدی احساسی برخورد شود و فرصت‌های پیش روی را مدنظر قرار ندهیم.»

تصویب کلیات طرح اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها در مجلس

تکالیف هسته‌ای مجلس برای دولت

سخنگوی دولت: آنچه در عنوان طرح نمایندگان محترم آمده، برداشتن تحریم‌ها است. انباشت اورانیوم با غنای ۲۰ درصد و همینطور عدم اجرای پروتکل الحاقی منجر به دائمی شدن تحریم‌ها می‌شود

کلیات طرح اقدام راهبـــردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران به تصویب رسید.

به گزارش ایســـنا، در جلســـه علنی دیروز نمایندگان به بررسی کلیـــات طرح اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملـــت ایران پرداختند که کلیات این طرح با ۲۵۱ رای به تصویب رســـید. بعد از تصویب این طرح نمایندگان «الله اکبر» ســـر داده و شـــعارهای «مرگ بر آمریکا»، «مرگ بر اســـرائیل» را با فریاد سردادند. همچنین نمایندگان شعار دادند «شهادت افتخار ماست» و «خونی که در رگ ماســـت هدیه به رهبر ماســـت.» بر اســـاس ماده ۱ این طرح، در راســـتای تامین شـــروط ۹ گانه مقام معظم رهبری در خصوص توافق هسته ای، ســـازمان انرژی اتمی ایران موظف اســـت بلافاصله پس از تصویب ایـــن قانون جهت مصارف صلح آمیز، نســـبت به تولید اورانیوم با غنای ۲۰٪ اقدام و سالانه به میزان حداقل ۱۲۰کیلوگرم آن را در داخل کشـــور ذخیره کند و همچنین ســـازمان مذکور موظف است نیاز کشور برای مصارف صلح آمیز بـــه اورانیوم با غنای بالای ۲۰درصـــد را به طور کامل و بدون تأخیر تأمین کند. همچنین نمایندگان مجلس شـــورای اســـلامی سازمان انرژی اتمی را ملزم به طراحی راکتور جدید آب سنگین ۴۰مگاواتی با هدف تولید رادیو ایزوتوپ‌ها کردند. بر اساس ماده ۵ این طرح؛ سازمان انرژی اتمی ایران مکلف است، در راستای بند ۴ قانون اقدام متناسب و متقابل دولت جمهوری اسلامی ایران، همزمان با عملیات بهینه‌سازی و راه‌اندازی عامل واکنش (راکتور) ۴۰مگاواتی آب سنگین اراک، نسبت به طراحی یک عامل واکنش (راکتور) آب سنگین ۴۰مگاواتی جدید با هدف تولید همسانهای پایدار (رادیو ایزوتوپ) بیمارســـتانی با جدول زمانبندی اقدام کند و جدول زمان‌بنـــدی این موضوع را ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون به اطلاع مجلس شـــورای اســـلامی برســـاند. در ماده۶ این طرح دولت موظف شـــده اســـت در صورت عدم اجرای کامل تعهدات کشورهای ۴+۱ در قبال ایران و عادی نشدن روابط کامل بانکـــی و عدم رفع موانع صادرات و فروش نفت ایران دو ماه پس‌از تصویب ایـــن قانون، اجرای داوطلبانه پروتـــکل الحاقی را متوقف کند. نمایندگان مجلس شورای اســـلامی در بررسی ماده۶ طرح اقدام راهبردی برای لغو تحریم ها، پیشنهاد وحید جلال زاده عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس به منظور الزام دولت به توقف اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی منع گســـترش سلاح هسته‌ای بلافاصله پس از تصویب این قانون را بررسی کرده و در نهایت با آن مخالفت کردند. سید غنی نظری در مخالف با این پیشنهاد تاکید کرد: همه ما داغدار ترور شـــهید سلیمانی و شهید فخری زاده هستیم اما ما باید فرصت دو ماهه بـــرای توقف اجرای پروتکل الحاقی به دولت دهیم که دیگر بهانه‌ای نداشته باشد. قطعا دولت بلافاصله اقدام به این کار نخواهـــد کرد. اگر دوماه فرصت دهیم دیگر جای بهانه‌ای نبوده و این ماده موثرتر واقع خواهد شـــد. ســـخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی نیز در خصوص این پیشنهاد تصریح کـــرد: در خصوص زمان توقف اجرای پروتـــکل الحاقی زمان‌های متعددی در کمیسیون مطرح شده است. این آخرین فرصتی است که به طرف‌های برجامی برای کنار زدن تحریم‌های بانکی و نفتی داده می‌شود. نیاز اســـت برای این موضوع مهم از مجلس صدای واحدی بلند شـــود و اجماع ملی در خصوص این تصمیم شـــکل بگیـــرد. نباید به‌گونه‌ای تصمیم گرفت که این مصوبه به شـــورای نگهبان رفته و مجددا به مجلس شورای اسلامی برگردد و فرصت را از دست دهیم. نظر کمیسیون بر روی فرصت دوماهه است. بعداز تصویب کلیات طرح اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران محمد باقر قالیباف اظهار کرد: مجلس شـــورای اسلامی با تصویب کلیات این طرح این پیغام را به دشمنان ایران اسلامی داد که بازی یک طرفه پایان یافته است.

این درحالی اســـت که غلامرضا نوری در جلســـه دیروز مجلس و در جریان بررســـی کلیات طرح اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران با اســـتناد به اصول ۷۵، ۱۱۰ و ۱۷۶ قانون اساســـی در اخطاری گفت: طبق اصل ۱۷۶ به منظور تامین منافع ملی و پاسداری انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی، شورای عالی امنیت ملی با وظایفی تشـــکیل شده است اما ما امروز در قالب این طرح هیچ محلی برای شـــورای عالی امنیت ملی نگذاشته‌ایم حال این‌که این طرح یک تصمیم برای موضوعات فنی و اقتصادی نیست و تصمیمی ملی محسوب می‌شود.

وی ادامه داد: در قانون اساسی صراحتا وظایف شورای امنیت ملی پیش‌بینی شده است و موارد متعددی را ذکر کرده، تصمیم‌گیری در موضوعات مهم و حساس کشور به اتخاذ تصمیمات روزانه و ساعتی نیاز دارد و منوط کردن به پروســـه طولانی خلاف اصل ۱۷۶ قانون اساسی است، همچنین این طرح با اصول ۱۱۰ و ۷۵ قانون اساسی نیز مغایرت دارد.

محمد باقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی در پاسخ به این اخطار اظهار کرد: این اخطار را طبق اصل ۱۷۶ وارد نمی‌دانم چون ما در مجلس شورای اسلامی اختیار داریم و حق و وظیفه مجلس اســـت که در هر موضوعی در کشور دخالت کرده و تصمیم‌گیری کنـــد، این ذات مجلس در راس امور می‌باشـــد البته مهم این بوده که این طرح مغایرتی با قانون اساســـی و شـــرع نداشته باشد. وی یادآور شد: از همین رو به دوستان گفتم در بررسی این طرح اصول ۷۵، ۱۱۰ و ۱۷۶ را مدنظر داشته تا مغایرتی با قانون نداشته باشد. حتما این مسائل رعایت می‌شود ولی این‌که می‌گویید این موضوع از اختیارات شورای عالی امنیت ملی است و ما نباید دخالت کنیم وارد نیست. ما با رعایت قانون اساسی و شرع حتما دخالت می‌کنیم.

در جلسه دیروز بهروز کمالوندی ســـخنگوی سازمان انرژی اتمی خاطرنشان کرد: با توجه به این که من باید نظر دولت را هم مطرح کنم عرض می‌کنم که اجرای پروتکل الحاقی هیچ مشـــکلی را در روند غنی‌ســـازی ایجاد نمی‌کند، اما عدم اجرای آن باعث تردید و ابهام نســـبت به برنامه هسته‌ای ایران خواهد شد و به همین دلیل احتمالا در مواد، نماینده وزارت خارجه ملاحظات خود را نســـبت به ایـــن موضوع مطرح خواهد کرد. در همیـــن حال دیروز ربیعی ســـخنگوی دولت نیز در نشست خبری خود در پاسخ به پرسشی درباره طرح نمایندگان مجلس شورای اسلامی مبنی بر اقدام فوری برای لغو تحریم‌ها گفت: در جلسه روز یکشنبه دولت جناب آقای امیری معاون پارلمانی رئیس جمهور طرح نمایندگان محترم را در دولت مطرح کردند. اعضای محترم دولت در رابطه با موضوع، بحث و بررسی کردند.

وی ادامه داد: به نظر دولت، موضوع از اختیارات شورای عالی امنیت ملی اســـت و مسئولیت هر گونه تصمیم درباره برجام و برنامه‌های هســـته‌ای براساس اصل ۱۷۶ قانون اساســـی فراقوه‌ای بوده است، هیچ نهاد و قوه‌ای به تنهایی نمی‌تواند خارج از این چارچوب اقدام کند و به نظر می‌رسد مجلس هم نمی‌تواند در این موضوعات وارد شـــود و قطعا شورای نگهبان در مورد این طرح به این موارد توجه خواهدکرد و به محدودیتهای قانونی، ملاحظات و مصلحت‌های ملی توجه خواهد شد.

ربیعی گفت: آنچه در عنوان طرح نمایندگان محترم آمده، برداشتن تحریم‌ها است. انباشت اورانیوم با غنای ۲۰درصد و همینطور عدم اجرای پروتکل الحاقی منجر به دائمی شدن تحریم‌ها می‌شود، در اینصورت به مذاکرات هســـته‌ای و برجام نیازی نمی‌بود. ما قبل از برجام، پروتکل الحاقی را اجرا نمی‌کردیم و صدها کیلوگرم اورانیوم با غنای ۲۰درصد در اختیار داشتیم اما همچنان ذیل سخت‌ترین تحریم‌های چندجانبه شورای امنیت ســـازمان ملل متحد بودیم. بنابرایـــن اگر هدف از طرح آنطـــور که در عنـــوان آن آمده اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها باشد، بر اساس تجربه‌های پیشین، این طرح شامل کیفیت غنی‌سازی و عدم اجرای پروتکل الحاقی، کمکی به لغو تحریم‌ها نمی‌کند.

ربیعی یادآور شـــد: امروز بیش از ۳تن اورانیوم غنی شده در اختیار داریم و ماهانه بین ۲۵۰ تا ۳۰۰کیلوگرم اورانیوم غنی شـــده تولید می‌کنیم که این میزان تقریبا و حدودا با ظرفیت تولید کشور قبل‌از برجـــام برابری می‌کند. بنابراین برجـــام تاثیری بر حجم و کمیت عددی اورانیوم غنی شده هم نداشته است. به این ترتیب، هیچگونه جای نگرانی نیســـت. امیدواریم هر تصمیمی گرفته می‌شود، همه جوانب آن سنجیده شود.

نگاه

توصیه‌های موسویان به بایدن در قبال ایران

■ بایدن نباید در مدت باقیمانده دولت روحانی، برای بازگشت به برجام شرط و پیش شـــرط تعیین کرده و به دنبال گســـترش موضوعات مورد گفت‌وگو با ایران باشـــد. چنین خواسته‌ای موجب شکست پروسه احیاء برجام خواهد شد، زیرا احساســـات ضد آمریکایی مردم ایران به ویژه بعد از ترور سردار سلیمانی و فخری‌زاده را نمی‌توان نادیده گرفت

دیپلمات پیشین کشـــورمان در مقاله‌ای در نشـــریه میدل ایست آی، با طرح این پرسش که "بایدن چگونه می‌توانـــد از تله مخالفان برجام عبور کند، به بررســـی نقشه راه برای بایدن جهت کاهش خصومت با ایران پرداخت.

به گزارش ایسنا، سیدحســـین موسویان در مقاله‌ای در میدل ایســـت آن لاین نوشـــت: محسن فخری زاده یکی از دانشمندان برجسته ایران ترور شد. سه مقام آمریکا تایید کردند که این ترور توسط اسرائیل انجام شده است. چند روز قبـــل از این ترور، نتانیاهو نخســـت وزیر اسرائیل، محمد بن سلمان ولیعهد عربستان و پمپئو وزیر خارجه آمریکا در عربستان ملاقات محرمانه داشتند. جراید اسرائیل فاش ساختند که هدف این نشست انجام عملیات مخفی و تشدید فشارها و تحریم‌ها علیه ایران در چند هفته باقی‌مانده عمر ریاست جمهوری ترامپ بوده است.

قبل از برجام اســـرائیل پنـــج عملیات ترور دانشـــمندان هســـته‌ای ایران را انجام داد و مســـعود علی محمدی، مصطفـــی احمدی روشـــن، داریوش رضایی، مجید شهریاری و رضا قشقایی را به شـــهادت رساند و فریدون عباسی رئیس وقت سازمان انرژی اتمی ایران هم از ترور جان ســـالم به در برد. بعد از ترور سردار سلیمانی، ترور فخری زاده شاخص‌ترین ترور بعد از برجام است. او نه تنها یک دانشمند برجسته هسته‌ای بود بلکه ساخت کیت ایرانی تشـــخیص کرونا و واکســـن کرونا تحت نظر شهید فخری زاده انجام شد.

■ یک دیدگاه واقع بینانه

زمان وقوع این ترور اتفاقی نبوده است. بایدن رئیس جمهور منتخب آمریکا اعلام کرده که در صورتی که ایران به برجام برگردد، آمریکا نیز به برجام بازخواهد گشت تا بتواند مذاکرات بعدی با ایران را ادامه دهد. این ترور با هدف تخریب این سیاست صورت گرفت.

روحانـــی رئیس جمهور ایـــران گفته که اگر بایدن به شـــرایط ۲۰ ژانویه ۲۰۱۷ برگردد، حل مشـــکلات روابط ایـــران و آمریکا خیلی آســـان خواهد بود. البته تصور روحانی اشتباه اســـت چون حل مشـــکلات ایران و آمریکا بسیار پیچیده و سخت است. روحانی همزمان تاکیـــد کرد که سیاســـت ایران بـــر مبنای: "تعهـــد در مقابل تعهد، عمل در مقابل عمل و تشـــنج‌زدایی در مقابل تشنج زدایی" است که البته این یک فرمول واقع بینانه‌ای است.

■ صحنه سیاسی داخلی ایران

به نظر می‌رســـد بایدن بازگشت به برجام را مقدمه گفت‌وگو با ایران در مورد سایر مسائل همچون توان موشکی و نقش منطقه‌ای ایران می‌داند. اما بایدن باید به واقعیت‌های صحنه سیاسی ایران توجه داشته باشد.

جناح اصولگرایان در انتخابات پارلمانی مارس ۲۰۲۰ به پیروزی بی‌ســـابقه‌ای دست یافتند به طوری که بیـــش از ۲۲۱ صندلی از ۲۹۱ صندلی پارلمـــان را به دســـت آوردند. قابل پیش‌بینی اســـت که اصولگرایان در انتخابات ریاســـت جمهوری ژوئـــن ۲۰۲۱ نیز پیروز شـــوند. من کـــه در تهران به ســـر می‌برم با برخی از اصولگرایان در مورد انتخابات آمریکا گفت‌وگو داشـــتم. آنها معتقدنـــد که تفاوتی بین دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان نیســـت حتـــی دموکرات‌ها پیچیده‌تـــر و خطرناک‌تر از جمـــهوری‌خواهان هستند زیرا برخلاف ترامپ، از سازوکارهای چندجانبه برای فشار به ایران اســـتفاده می‌کنند و لذا کار با چنین دولتی چالش برانگیزتر اســـت. بر این مبنای فکـــری، اصولگرایان معتقدند که ایران باید از مذاکرات با دولت بایدن در مورد اصلاح برجام، توان موشکی و نقش منطقه‌ای ایران اجتناب کند. در نهایت بایدن باید نکات کلیدی زیر را درک کند:

اول: بایدن نباید در مـــدت باقیمانده دولت روحانی، برای بازگشـــت به برجام شـــرط و پیش شرط تعیین کرده و به دنبال گسترش موضوعات مورد گفت‌وگو با ایران باشد. چنین خواسته‌ای موجب شکست پروسه احیاء برجام خواهد شـــد، زیرا احساســـات ضد آمریکایی مردم ایران به ویژه بعد از ترور سردار سلیمانی و فخری زاده را نمی‌توان نادیده گرفت.

دوم: برجام باید کامل و یکپارچه اجرا شـــود. وقتی اجرای برجام آغاز شد، اجرای کامل آن به خاطر تحریم‌های اولیه آمریکا (تحریم‌های ماقبل برجام) ممکن نشد و ایران نتوانست از منافع اقتصادی کامل برخوردار شود. بنابراین آمریکا باید تحریم‌های اولیه را تعلیق کند تا همه امضاکنندگان برجام بتوانند این توافق را درست و کامل اجرا کنند.

خبر تلگرامی

■ وزارت خارجه بحرین ترور دانشـــمند هسته‌ای کشورمان را محکوم کرد. در بیانیه وزارت خارجه بحرین بر ضرورت تلاش‌ها در راستای کاهش تنش‌ها و حفظ امنیت و ثبات در منطقه تاکید شـــده است. در این بیانیه همچنین تاکید شده است که با توجه به شرایط منطقه، کشور بحرین تمام طرف‌ها را به بیشترین سطح خویشتن‌داری دعوت می‌کند تا منطقه به ســـوی سطح جدیدی از تنش کشیده نشود./ایسنا

■ میخائیل اولیانوف نماینده روســـیه در ســـازمان‌های بین‌المللی، با انتقاد از تحریم‌های یکجانبه، آن را باعث رنج مردم بی‌گناه دانست. وی در پیامی در صفحه توئیتر خود نوشت: «تحریم‌های یکجانبه به یکـــی از اصلی‌ترین عوامل مخرب در روابط بین‌الملل تبدیل شده و باعث رنج مردم بی‌گناه شده است. مقاومت فراگیر که شـــامل طرح ابتکاری و وعده‌دهنده ایران، کوبا و ونزوئلا می‌شود، آغاز شده و این طرح در حـــال جلب حمایت‌های بین‌المللی بیشتر است.» /ایلنا

واکنش

واکنش عربستان به ترور دانشمند هسته‌ای ایران

نماینده عربستان ســـعودی در سازمان ملل به ترور دانشمند هسته‌ای کشورمان واکنش نشان داد. به گزارش ایسنا، عبدالله المعلمی نماینده دائم عربستان در ســـازمان ملل در واکنش به ترور محســـن فخری زاده، دانشمند هسته‌ای ایران گفت: ما به طور مطلق سیاســـت ترور را تایید نمی‌کنیم و از دست رفتن یک دانشمند مسلمان را خســـارتی برای تمام امت اسلامی می‌دانیم. ما همزمان خواهان عدم تشدید تنش و واکنش‌های احساسی هستیم زیرا این امور به نتایج مثبت نمی‌انجامد. وی در عین حال مدعی شد: ما همچنین از ایران می‌خواهیم که حسن نیت خود در برنامه هســـته‌ای را اثبات کند تا دانشمندان و شهروندان ایران در معرض خطر قـــرار نگیرند. بنابراین ضروری اســـت که ایران اهداف خود از برنامه هسته‌ای را مشخص کند و تسلیم خواســـته‌های بین‌المللی در این امر باشد. المعلمی در پاسخ به این سوال که برخی‌ها می‌گویند این عملیات نتیجه نشســـت محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی با بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اســـرائیل در شهر نیوم بوده است گفت: همان طور که وزیر خارجه سعودی گفت این نشست اصلا برگزار نشد و این اخبار صحت ندارد. نماینده عربستان سعودی در پاسخ به این سوال که با توجه به این مقوله که "بعد از شدید شدن مشکلات فرجی حاصل می‌شود" آیا به نظر شما بعد از ترور محسن فخری زاده و سردار سلیمانی و روی کار آمدن جو بایدن در آمریکا که خواهان عادی‌ســـازی امور است، اختلافات میان کشـــورهای عربی حاشیخ خلیج فارس و ایران حل خواهد شـــد، گفت: همه ما خواهان عادی شدن امور هستیم، همه ما خواهان کاهش تنش هستیم، همه ما به دنبال ایجاد همکاری و روابط بر اساس حسن همجواری و احترام متقابل و عدم دخالت در امور دیگران هستیم.

بین الملل

یک استاد دانشگاه:

در ماه‌های آینده شاهد رفتارهای «زیگزاگی» در روابط ایران و آمریکا خواهیم بود

یک اســـتاد دانشـــگاه گفت: یکی از مهم‌ترین اقدامات بایدن بازگشت به برجام خواهد بود چرا که این مسئله هم برای دولت امریکا وجود دارد که دیگر میانه‌روها در ایران رای نیاورند. در سه، چهار ماه آینده شاهد رفتار زیگزاگی می‌شویم که همان نه جنگ و نه صلح خواهد بود. دکتر مهدی نجف‌زاده در گفت‌وگو با ایسنا در خصوص تصویب طرح اقدام راهبردی مجلس برای خروج از برجام اظهار کرد: اقدامات راهبردی در سیاست خارجی ایران توسط مجلس تعیین نمی‌شود و باید این را بیشتر یک اقدام هشدارآمیز تلقی کنیم نه یک تصمیم راهبردی. این اقدام شـــاید پیامی برای امریکایی‌ها و اروپایی‌ها باشد که کاسه صبر ایران لبریز می‌شود و ممکن است از NPT و برجام خارج شود. وی با اشاره به اینکه بنابراین باید این اقدام را بیشتر باید یک پالس هشدارآمیز تلقی کرد، افـــزود: اقدامی که مجلس به آن مبادرت کرده مقداری شـــتاب‌زده اســـت. این اقدام در راستای پاسخ به چه کسی یا کدام نهاد است؟ اگر در پاسخ به اســـرائیل است که اسرائیلی‌ها مدت‌هاست که منتظر هستند ایران از NPT خارج شود تا بتوانند اقدامات خود را علیه ایران توجیه کنند. این اقدام بیشتر در راستای ضعیف کردن دیپلماسی است. نجف‌زاده در مورد شکل روابط ایران و امریکا در آینده خاطرنشان کرد: من فکر می‌کنم که ایـــران و امریکا در ماه‌های آتی تصمیم‌هایی خواهند گرفت تا به برجام بازگردند برای این‌که هم برای امریکایی‌ها هم برای ایران سهل‌الوصول‌تر است چرا که نیمی از راه را رفته‌اند. نجف‌زاده در پاســـخ به این سوال که «آیا بایدن برای دولت بعدی ایران صبر می‌کند؟» بیان کرد: من فکر می‌کنم که او قبل از تشـــکیل دولت جدید در ایران به مسئله برجام ورود خواهد کرد و تا آن زمان صبر نخواهد کرد و اگر از ژانویه کار خود را آغاز کند یکی از مهم‌ترین اقدامات آقای بایدن بازگشت به برجام خواهد بود چرا که این مسئله هم برای دولت امریکا وجود دارد که دیگر میانه‌روها در ایران رای نیاورند. در سه، چهار ماه آینده رفتار زیگزاگی شاهد خواهیم‌بود که همان نه جنگ و نه صلح خواهد بود.